

Cyclus: Ignatius/God vinden in alles
Thema: Onderscheiding der geesten

Mensen van God,

De afgelopen week was het weer een drukte van belang in Utrecht. De nieuwe groep studenten die dit jaar begint met studeren is weer aangetreden.

In de UITweek lopen groepen studenten samen met hun mentoren door de stad om Utrecht te leren kennen op cultureel een sociaal gebied.

Studentenverenigingen prijzen zichzelf aan met veel gezelligheid, borrels, jaarclubs en de broodnodige verdieping, waar vooral de christelijke studentenverenigingen zich mee presenteren: bijbelkringen en lezingen etc.

Ook dit jaar stonden we op donderdag met het Platform Interkerkelijk Studentenpastoraat (Het IPSU) op de informatiemarkt in het Griffpark.

Zo'n markt waar alle jongerenafdelingen van politieke partijen zich presenteren, vrijwilligers worden geworven voor stichtingen die goed werk doen voor mensen die het in onze maatschappij niet gemakkelijk hebben en allerlei culturele instellingen om je op het gebied van muziek, beeldende kunst en wat dies meer zij te kunnen ontwikkelen. Keuzes te over en dat alles gelardeerd met een grote dosis muziek dat over het Griffpark denderde.

Ik was er samen met mijn collega's Carolien Cornelissen van de Doopsgezinde gemeente en Marthe de Vries van de Remonstrantse Gemeente.

We raakten naar aanleiding van onze gadgets in gesprek met studenten. Die gadgets hadden we vorig jaar gemaakt vanwege de problematiek rondom burn-out en stress bij studenten dat toen nogal in de media kwam en nu toch ook weer werd opgepikt, zag ik, in het nieuws.

De gadgets zijn de luciferdoosje met de opschriften: Geïnspireerd?, Opgebrand?, Vol vuur? en Burn-out? en dan elke keer gevolgd door: Het IPSU is er voor jou.

Het is leuk om te merken hoe snel je dan in gesprek komt. De ene student weet al heel lang wat zij wilde gaan studeren en is blij dat ze daar nu echt ook aan toe is om het te gaan doen.

De ander, die al een paar jaar studeert weet nu eigenlijk al wel dat hij waarschijnlijk niet echt iets met zijn studie gaat doen, maar 'als je klaar bent dan heb je in ieder geval een academisch denkniveau en kun je op allerlei terreinen aan de slag'.

We raakten ook in gesprek met twee vrijwilligers van Aeolus, die organiseren zeilvakanties waarbij studenten samen met mensen met een beperking of jongeren uit een AZC of jongeren met ingewikkelde problemen gaan zeilen en zo samen een week plezier hebben op de wateren in Friesland.

De manier waarop zij vertelden over hoe zij deze vakanties ervaren: de contacten onderling, het samen genieten en soms ook lastigheden onderling aangaan en uitspreken, was zo aanstekelijk, dat wij na het gesprek elkaar aankeken en verzuchtten, dat geeft moed, wat super dat jonge mensen die aangaan!

Al deze gesprekken gonsden nog wat na toen ik nog weer eens verder nadacht over het thema van vandaag, ons door Ignatius aangereikt.

Onderscheiding der geesten:

hoe maak je de keuzes in je leven, waardoor of door wie laat je je hierin leiden? Wat is een goede keuze, wat is een keuze die niet het goede voorheeft.

Voor veel mensen geldt dat ze keuzes in hun leven maken door zich te oriënteren aan de ander: je kijkt naar wat anderen doen, vergelijkt jezelf met anderen en maakt dan een keuze. Voor de een zijn daarin ouders erg belangrijk, voor de ander eerder vrienden. Ook kun je de druk ervaren van buiten, zoals Hans dat beschreef: Dat je je eigen kansen moet creëren, dat je zelf verantwoordelijk bent voor je keuzes, kortom, dat je alles zelf in de hand hebt en moet hebben en, dat is dan een gevolg van dit denken, dat als het je niet lukt, dat het dan ook alleen maar aan jezelf te wijten is.

In de Ignatiaanse spiritualiteit is er een duidelijke inspiratiebron voor het maken van keuzes in het leven:

Hij neemt het leven van Jezus als leidraad. De orde die Ignatius stichtte heet dan ook de Sociëteit van Jezus, de kloosterlingen worden Jezuiten genoemd.

Ignatius schreef het boek Geestelijke oefeningen. Een klein boekje dat niet zozeer een grote beschouwing geeft over hoe te leven, maar een methode die je helpt bij het maken van keuzes in je leven.

De Geestelijke Oefeningen hebben als basis: bidden met het evangelie, het leven van Jezus. Meer en meer afgestemd raken op Jezus. Om al lezend en biddend te onderkennen wat je diepste roeping is en daarin je keuzes te maken.

Uit een filmpje dat ik bekeek op de website van de Jezuiten, begreep ik overigens dat men niet alleen maar bidt en mediteert.

Zoals ik het begrijp gaat het er om dat je ook in je actie, in je actief zijn, de ruimte maakt en houdt voor het reflecteren, ruimte maakt om te beschouwen wat iets met je doet, welke gevoelens het oproept en daarin kunt beslissen, zit ik op de goede weg of niet. Wordt in een bepaalde situatie mijn ego enorm aangesproken, of gaat het er echt om de ander te dienen.

Het Onderscheiden van de Geesten vergt dus veel onderzoek.

In het evangelie naar Mattheus zien we Jezus staan voor keuzes. Die keuzes worden aan hem gesteld door de duivel, de verpersoonlijking van het kwaad.

Hij stelt Jezus voor keuzes, nadat Jezus 40 dagen en nachten gevast had, zich dus in een kwetsbare positie bevindt en dus hongerig, niet steady, tegenover de duivel, de beproever, zich staande moet houden.

En de beproever stelt een aantal vragen die bij Jezus van alles zouden kunnen oproepen: Als je de Zoon van God bent, verander dan deze stenen in brood. Jij hebt toch zoveel macht, laat dat eens zien.

De tweede vraag: Spring naar beneden, want als Zoon van God zul je opgevangen worden. Jij bent zo bijzonder, als zoon van de Allerhoogste.

En dan als laatste de verleiding van de rijkdom: Als je mij navolgt, dan zal dit alles van jou zijn.

En telkens heeft Jezus een antwoord.

Hij laat zich niet meeslepen, hoe lichamelijk zwak hij zich misschien ook voelt. Hij laat zich niet meeslepen in alles wat wordt aangesproken, zijn ego, de verleiding van de macht en de rijkdom.

Op de vraag naar het veranderen van de stenen in brood komt het antwoord: De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat klinkt uit de mond van God.

Voor Jezus is dat de leidraad in zijn leven:

het woord van God, daardoor wil hij zich laten leiden en laten voeden, dat staat voor hem centraal.

Dat de engelen hem heus wel zullen opvangen als hij valt, pareert Jezus met het korte antwoord: Er staat geschreven: 'Stel de Heer uw, God niet op de proef'.

En met de aanblik van alle rijkdom die de beproever hem kan aanbieden mits Jezus voor hem op de knieën gaat, is er voor Jezus maar een antwoord van toepassing: 'Ga weg Satan, want er staat geschreven: Aanbid de Heer, uw God, en vereer alleen hem'.

Voor Jezus zijn de teksten zoals hij ze geleerd heeft, als jonge jongen in de tempel, besproken en gewogen door de schriftgeleerden zoals hij dat zelf ook werd, een rabbi, zijn deze teksten voor hem van levensbelang.

Ook en misschien wel juist als hij zich in nare, ingewikkelde of kwetsbare situaties bevindt. Teksten waaraan hij zich vasthoudt, niet als dogma's, maar als ankerpunten, om op terug te vallen. Om er zo op te kunnen vertrouwen dat de boze of kwade geesten hem niet kunnen verleiden.

Dit verhaal staat aan het begin van het evangelie, voordat Jezus de wereld intrekt om het evangelie te verkondigen. Het geeft aan hoe Jezus in zijn leven zich zal laten leiden door wie God voor hem is:

degene aan wie hij zich toevertrouwt,

die hij beschouwt als de enige die hij zou kunnen aanbidden,

aan deze God zij alle lof en eer, niet aan iemand anders.

Zo'n tekst kan voor onszelf wat groots en afstandelijk in de oren klinken, maar hoe ver weg is het van ons eigen leven?

Wanneer we onszelf in een kwetsbare positie bevinden en ons fantastische toekomstdromen worden voorgespiegeld als we maar bereid zijn dit te doen of dat te laten?

Als ons ego wordt aangesproken en we we verlangen naar een groots en meeslepende manier van leven.

Dan is het soms maar al te moeilijk om even een stap naar achteren te doen en goed te bedenken of dit de weg zal zijn die je gelukkig zal maken en dan niet gelukkig op de korte termijn, maar durend geluk, zo je wilt innerlijke vrede.

Het is een spannende weg, de weg van het onderscheiden van de geesten.

Laten we de ruimte van de stilte benutten om ons te bezinnen op een van onze eigen dilemma's in het leven. Dat kunnen grote vragen zijn of alledaagse keuzes.

Voor welke keuzes sta je in je leven?

Kun je daarin onderscheiden wat goed zal zijn, waarbij je je steeds meer richting die innerlijke vrede beweegt en wat je er van af houdt.